

Konkluzje Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie międzynarodowego wymiaru ⁽¹⁾ szkolnictwa wyższego

(2010/C 135/04)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

MAJĄC NA UWADZE FAKT, ŻE:

1. Deklaracja bolońska z dnia 19 czerwca 1999 r. dała początek międzyrządowemu procesowi – aktywnie wspieranemu przez Unię Europejską – który ma prowadzić do utworzenia do 2010 roku Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, oraz fakt, że ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe z 46 państw uczestniczących w procesie bolońskim podczas spotkania w Leuven i Louvain-la-Neuve w dniach 28–29 kwietnia 2009 r. zaangażowali do szkół wyższych o działalność o bardziej międzynarodowym charakterze.
2. W rezolucji Rady z dnia 23 listopada 2007 r. w sprawie unowocześniania szkół wyższych, by zwiększyć konkurencyjność Europy w światowej gospodarce opartej na wiedzy ⁽²⁾, zwrócono się do państw członkowskich, by działały na rzecz międzynarodowego wymiaru szkół wyższych, sprzyjając zapewnianiu jakości drogą niezależnej oceny tych szkół i ich wzajemnej weryfikacji, zwiększając mobilność, propagując stosowanie wspólnych i podwójnych dyplomów, a także ułatwiając uznawanie kwalifikacji i okresów studiów.
3. Unia Europejska ma długą tradycję współpracy z państwami trzecimi na podstawie zestawu polityk i instrumentów, w których szkolnictwo wyższe zyskuje coraz większą rolę. Umowy o współpracy z partnerami z całego świata często przewidują wspieranie infrastruktury szkolnictwa wyższego i programów współpracy w tej dziedzinie oraz określają ramy stosownego dialogu politycznego. Współpraca w dziedzinie szkolnictwa wyższego odgrywa istotną rolę również w przypadku ram współpracy wielostronnej, takich jak Unia dla Śródziemnomorza, Wymiar Północny czy Partnerstwo Wschodnie.
4. Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1298/2008/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. ustanowiono program *Erasmus Mundus na lata 2009–2013* na rzecz poprawy jakości w szkolnictwie wyższym i wspierania międzykulturowego zrozumienia poprzez współpracę z krajami trzecimi ⁽³⁾.
5. Program *Tempus IV* (na lata 2007–2013) wspiera modernizację szkolnictwa wyższego w państwach partnerskich z Europy Wschodniej, Azji Środkowej, regionu Bałkanów Zachodnich oraz basenu Morza Śródziemnego; służą temu głównie projekty współpracy między szkołami wyższymi oraz odpowiednie partnerstwa. Współpracę akademicką z pozostałymi regionami świata przewidują inne programy, np. programy współpracy z państwami uprzemysłowionymi czy też *Edulink*, *Nyerere* i *Alfa*.

6. „Działania Marie Curie”, realizowane w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego, sprzyjają wybitnemu poziomowi badań europejskich i mobilności w tym sektorze oraz w istotny sposób pomagają kształtować w europejskim systemie badawczym dynamiczne, światowej klasy kadry, a przy tym uwzględniają właściwy badaniom międzynarodowy charakter.

ODNOTOWUJĄC, ŻE:

1. Szkolnictwo wyższe zyskuje coraz bardziej międzynarodowy wymiar, gdyż coraz więcej szkół wyższych przyjmuje studentów z państw trzecich, prowadzi wymianę studentów, personelu, projektów i wiedzy, a także angażuje się w międzynarodową współpracę akademicką i badawczą.
2. Jakość europejskich szkół wyższych oraz jedyna w swoim rodzaju oferta różnorodnych i dogłębnych studiów sprawiają, że szkoły te stają się bardzo atrakcyjne dla międzynarodowego środowiska akademickiego jako miejsca nauki i jako partnerzy wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych i badawczych.
3. Ponadto światowi partnerzy z coraz większym zainteresowaniem śledzą sukcesy Europy w tworzeniu narzędzi, takich jak wspólne ramy odniesienia ⁽⁴⁾, które pozwalają porównywać ze sobą krajowe systemy i ramy kwalifikacji dzięki wspólnej europejskiej wartości odniesienia, oraz w wypracowywaniu zbieżnego sposobu myślenia w takich dziedzinach, jak zapewnianie jakości ⁽⁵⁾.
4. Programy współpracy międzynarodowej oraz dialog polityczny z państwami trzecimi w dziedzinie szkolnictwa wyższego nie tylko pozwalają na swobodniejszy przepływ wiedzy, lecz także przyczyniają się do lepszej jakości i pozycji europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, do pobudzania badań i innowacji, do wspierania mobilności i dialogu międzykulturowego, a także do promowania międzynarodowego rozwoju zgodnie z celami polityki zewnętrznej UE.

PRZYPOMINAJĄC, ŻE:

Rada przywiązuje dużą wagę do promowania mobilności edukacyjnej studentów, pracowników dydaktycznych i naukowców w ramach szkolnictwa wyższego. Taka mobilność pomaga wzbogacać kapitał ludzki i zwiększać szanse na zatrudnienie, ponieważ pozwala nabywać wiedzę i się nią wymieniać, rozwijać kompetencje językowe i międzykulturowe, a także upowszechniać kontakty międzyludzkie. Intensyfikując w ten sposób przepływ wiedzy, można ponadto zwiększać kreatywność i innowacyjność.

⁽¹⁾ Do celów niniejszego dokumentu termin „wymiar międzynarodowy” oznacza rozwijanie międzynarodowej współpracy między szkołami wyższymi z UE i z państw trzecich.

⁽²⁾ Dok. 16096/1/07 REV 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 340 z 19.12.2008, s. 83.

⁽⁴⁾ Europejskie ramy kwalifikacji (Dz.U. C 111 z 6.5.2008, str. 1).

⁽⁵⁾ Np. Europejski Rejestr Zapewniania Jakości w szkolnictwie wyższym oraz europejskie standardy i wytyczne w dziedzinie zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego – powstałe w ramach procesu bolońskiego.

ŚWIADOMA JEDNAK, ŻE:

Globalna rywalizacja o gromadzenie coraz liczniejszych rzesz mobilnych studentów z zagranicy stale rośnie: partnerzy z innych części świata również aktywnie realizują strategie na rzecz otwierania szkół wyższych na świat i przyciągania do nich talentów.

ZGADZA SIĘ, ŻE:

1. Międzynarodowa współpraca w obszarze szkolnictwa wyższego to dziedzina ważna i dająca satysfakcję, i należy ją wspierać zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym. Taka współpraca pomaga zwiększać jakość i nowatorstwo nauczania, uczenia się i badań oraz sprzyja wytwarzaniu wiedzy. Szkolnictwo wyższe odgrywa główną rolę w rozwoju jednostek i społeczeństw, gdyż sprzyja rozwojowi społecznemu, kulturalnemu i gospodarczemu oraz propaguje aktywność obywatelską i wartości etyczne. Współpraca w dziedzinie szkolnictwa wyższego – uwzględniająca zasadę pomocniczości – powinna zatem stać się integralną częścią unijnej polityki w dziedzinie współpracy zewnętrznej i powinna być dostosowana do szczególnych potrzeb, interesów i poziomu rozwoju odnośnych krajów partnerskich.
2. Należy wspierać inicjatywy i programy UE, które promują współpracę w dziedzinie szkolnictwa wyższego mającą wymiar europejski i które pomagają szkołom wyższym pracować nad wspólnymi projektami naukowymi, wzmacniać europejskie sieci kontaktów, a co za tym idzie, zmniejszać bariery między poszczególnymi systemami krajowymi. Wspieranie współpracy europejskich szkół wyższych z partnerami z całego świata odgrywa istotną rolę w promowaniu jakości i wybitnego poziomu. Współpraca tego rodzaju przyczyniła się na przykład do opracowania nowatorskich kursów i otworzyła drogę do utworzenia transnarodowych wspólnych, podwójnych i wielokrotnych dyplomów. Unijne programy współpracy akademickiej powinny być zorganizowane w taki sposób, by mogły prowadzić do powstawania skutecznych i dobrze widocznych mechanizmów uzyskiwania pożądaných wyników i wysyłać w świat jasne, spójne i przekonujące sygnały.
3. Szkolnictwo wyższe w UE staje się coraz atrakcyjniejsze dzięki postępowi związanym z większą kompatybilnością i porównywalnością struktury studiów w ramach ogólnoeuropejskiego procesu bolońskiego oraz dzięki przyjmowanym z powodzeniem przez UE wspólnym podejściom i narzędziom w dziedzinie uznawania kwalifikacji i zapewniania jakości. We wspólnym interesie leży promowanie tych osiągnięć na świecie i reagowanie na rosnące zainteresowanie państw trzecich. Z uznaniem należy przyjąć powstanie forum poświęconego polityce bolońskiej, które ma służyć dialogowi politycznemu między europejskim obszarem szkolnictwa wyższego a pozostałymi częściami świata i które będzie miejscem wymiany poglądów w konkretnych sprawach będących przedmiotem zainteresowania stron.
4. Dzięki inicjatywom, które sprawiają, że europejskie szkolnictwo wyższe staje się dla podmiotów międzynarodowych

bardziej zrozumiałe i przejrzyste, Europa może zyskać na znaczeniu także jako miejsce odbywania studiów. Należy zatem kontynuować badania nad możliwością prezentacji różnorodnych misji i osiągnięć szkół wyższych oraz nad możliwością stworzenia europejskiego instrumentu przejrzystości, tak by konkretne atuty europejskiego szkolnictwa wyższego mogły stać się bardziej czytelne i lepiej widoczne.

5. Wypracowanymi przez UE wspólnymi politykami i instrumentami, które mają wspierać państwa członkowskie w unowocześnianiu ich odmiennych systemów edukacji, zainteresowana jest coraz większa liczba państw trzecich, a do instrumentów wzbudzających szczególną ciekawość należą europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS) i europejskie ramy kwalifikacji (EQF). Z licznymi wykazującymi zainteresowanie partnerami ze świata należy więc oprócz międzynarodowych programów współpracy akademickiej bardziej rozwijać dialog polityczny w dziedzinie szkolnictwa wyższego, i w ten sposób wymieniać doświadczenia i dobre rozwiązania, budować lokalny potencjał i korzystać z pozytywnych opinii w celu usprawniania polityk UE.
6. Międzynarodowa współpraca akademicka powinna nadal być dla UE ważnym sposobem wspierania wysiłków modernizacyjnych jej partnerów, gdyż umożliwiając powstawanie ustrukturyzowanych partnerstw między szkołami wyższymi z UE i z państw trzecich, UE może przyczynić się do budowania lokalnego potencjału (zarówno w ramach szkół wyższych, jak i poza nimi), do zatrzymywania wykwalifikowanych kadr na uczelniach oraz do zwiększania międzynarodowych wymian akademickich i mobilności akademickiej.

ZWRACA SIĘ ZATEM DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

Przyjęły – w porozumieniu ze szkołami wyższymi i z poszanowaniem ich niezależności i krajowych praktyk – środki służące:

- 1) rozwijaniu w tych szkołach prawdziwie międzynarodowej kultury, na przykład przez:
 - a) promowanie współpracy, sieci i interakcji na szczeblu międzynarodowym między szkołami wyższymi, światem badań a sektorem biznesu w ramach tworzenia w pełni funkcjonującego trójkąta wiedzy;
 - b) stymulowanie i wspieranie mobilności studentów, nauczycieli, naukowców i innych pracowników z zagranicy;
 - c) oferowanie studentom, nauczycielom, naukowcom i innym zainteresowanym podmiotom z obszaru szkolnictwa wyższego szkoleń i możliwości zdobywania kompetencji niezbędnych do tego, by pracować w otwartym środowisku międzynarodowym;
 - d) zatrudnianie osób, które zdobyły doświadczenie za granicą i umieją zachęcić miejscowych studentów i pracowników dydaktycznych do spojrzenia na świat w perspektywie międzynarodowej;

- e) zapewnianie dobrych jakościowo programów nauczania i stosowanie metod nauczania uwzględniających wymiar międzynarodowy;
- f) tworzenie otoczenia instytucjonalnego, które zachęca studentów, pracowników dydaktycznych i naukowców do udziału w międzynarodowych programach, do zdobywania wspólnych, podwójnych i wielokrotnych dyplomów oraz do uczestnictwa w projektach badawczych;
- g) zachęcanie szkół wyższych do opracowania strategii rozwijających ich wymiar międzynarodowy i/lub do uwzględnienia tego wymiaru w swoich planach rozwoju;
- 2) zwiększaniu międzynarodowej atrakcyjności szkół wyższych, na przykład przez:
- a) stymulowanie wybitnego poziomu europejskich ośrodków akademickich oraz dbanie o lepszą rozpoznawalność tych ośrodków na arenie międzynarodowej jako ciekawych miejsc do nauki i prowadzenia badań;
- b) poprawę jakości usług mających zapewnić studentom, pracownikom dydaktycznym, naukowcom i innym pracownikom z zagranicy wsparcie w związku z ich przybyciem, pobytem i powrotem do siebie;
- c) uczestnictwo w międzynarodowych sieciach współpracy, projektach i wspólnych programach edukacyjno-badawczych;
- d) działania na rzecz dobrych jakościowo wspólnych, podwójnych i wielokrotnych dyplomów oraz na rzecz wspólnego monitorowania prac naukowych;
- e) ułatwianie – z należyтым uwzględnieniem mechanizmów zapewniania jakości – uznawania kwalifikacji i okresów studiów odbytych za granicą;
- 3) propagowaniu globalnego wymiaru szkół wyższych i uświadamianiu im ich odpowiedzialności społecznej, na przykład przez:
- a) promowanie nowych i nowatorskich form współpracy ponadnarodowej w środowisku akademickim;
- b) promowanie i zwiększanie równości dostępu do szkolnictwa wyższego i do międzynarodowych programów mobilności przez zapewnianie odpowiednich zachęt i odpowiedniego wsparcia;
- c) odwdzięczanie się społeczeństwu wiedzą – na szczeblu lokalnym, krajowym i światowym – a tym samym pomoc w zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa i reagowaniu na ważne wyzwania społeczne.
- ZWRACA SIĘ ZATEM DO KOMISJI, BY:
1. Opracowała – we współpracy z państwami członkowskimi i z pełnym poszanowaniem autonomii szkół wyższych – strategię UE na rzecz międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego, która sprawi, że obecne unijne i krajowe inicjatywy w dziedzinie współpracy międzynarodowej staną się bardziej spójne i będą lepiej się uzupełniać, i która nadal będzie propagować atrakcyjność europejskiego szkolnictwa wyższego, badań i innowacji w ramach działań zewnętrznych UE oraz unijnych programów współpracy i polityk w tej dziedzinie.
 2. Zadbala o to, aby częścią tej strategii stała się mobilność edukacyjna i badawcza pomiędzy UE a resztą świata.
 3. Nadal wspierała międzynarodowe partnerstwa w zakresie szkolnictwa wyższego, międzynarodową współpracę akademicką oraz działania w dziedzinie budowania potencjału, a także ułatwiała prowadzenie z zainteresowanymi państwami trzecimi dialogu politycznego w dziedzinie szkolnictwa wyższego.
 4. Propagowała wymianę doświadczeń i dobrych rozwiązań w tej dziedzinie.